

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI
VE EŞİTLİK KURUMU

SİNCAN ÇOCUK KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2023/34

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 13.09.2023 tarih ve 2023/621 sayılı kararında oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ	1
II. GENEL BİLGİLER.....	3
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar.....	5
B. Yönetim ve Personelin Tutumu	7
C. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri	8
D. Beslenme.....	9
E. Sağlık.....	10
F. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri	10
G. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler	11
H. Dış Dünya ile İletişim.....	13
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	14
A. Değerlendirme	14
B. Önceki Ziyarete Verilen Tavsiyelerin Takibi Bağlamında Tespit ve Gözlemler	15
C. Tavsiyeler.....	20
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	20
2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler.....	21
3. Sincan Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye	21
4. Ankara Barosuna Yönelik Tavsiye	22

KISALTMALAR

CPT	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UNICEF	: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'ın 1'inci maddesine göre Protokolün amacı; *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-ı bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2/1-k bendine göre UÖM; *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-j bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

5. 1/6/2005 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 11'inci maddesi uyarınca çocuk kapalı ceza infaz kurumları; *“Çocuk tutukluların ya da çocuk eğitimevlerinden disiplin veya diğer nedenlerle kapalı ceza infaz kurumlarına nakillerine karar verilen çocukların barındırıldıkları ve firara karşı engelleri olan iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, eğitim ve öğretime dayalı kurumlardır.”*

6. Anılan görevin icrası kapsamında 29/12/2022 tarihinde Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ *haberli* bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret heyetinde; Ulusal Önleme Mekanizması Koordinatörü ..., Hâkim ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ... ve ..., Psikolog ..., Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) Türkiye Ofisinde görevli ... ve ... ile Ankara Valiliğinden talep edilen bir Hekim ve Psikolog yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede; TİHEK Heyeti tarafından, ulusal önleme mekanizması, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, özgürlüğünden mahrum bırakılanların sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret Heyeti ikiye ayrılarak ünitelerin bulunduğu alan ve eklentilerde ve toplu kullanım alanlarında incelemelerde bulunmuştur. Özgürlüğünden mahrum bırakılanların yerleşim planına ilişkin alınan belge üzerinden İdarenin dahil olmadan farklı suç tiplerine göre üniteler rastgele seçilerek infaz ve koruma memurları ve diğer idari personel bulunmaksızın ünite içerisinde ve diğer alanlarda özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla birebir ve toplu görüşmeler yapılmıştır. Görüşme yapılan kişilere TİHEK hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş; gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler ile acil olduğu değerlendirilen hususlar paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 18/1/2022 tarih ve 2022/43 sayılı Kurul kararı ve Başkanlık Makamınının 26/12/2022 tarihli ve 17455 sayılı oluruna istinaden 29/12/2022 tarihinde, Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Kurum, Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü içerisinde yer almakta olup 30/6/2006 tarihinde faaliyete başlamıştır. 30.999 metrekare kapalı alan üzerine inşa edilen Kurum A, B, C ve D blok şeklinde dört farklı bloktan oluşmaktadır. A, B ve C blokları özgürlüğünden mahrum bırakılanların barınmasında, D blok ise idari hizmetlerin yürütülmesinde kullanılmaktadır.

10. Kurumda dokuzar kişilik 36 ünite, iki geçici ünite, iki engelli odası, 12 müşahede odası ve iki sert strafor kaplı yalıtımlı özel oda² bulunmaktadır.

11. Kurumda her blokta 12 adet ünite olup, bir ünitenin içerisinde dokuz adet olmak üzere toplam 108 adet tek kişilik oda bulunmaktadır. Her bir ünite toplam 297 metrekaredir.

12. Kurumda; 16 adet derslik, bir adet çok amaçlı kapalı spor salonu, bir adet açık halı saha, bir adet toprak saha, bir adet kütüphane, üç adet açık görüş alanı, üç adet kapalı görüş alanı, sekiz adet avukat görüşme odası, iki adet Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası, bir adet revir, bir adet yataklı revir ünitesi, bir adet dış ünitesi, bir adet mescit, üç adet aile görüşme odası, üç adet hobi bahçesi bulunmaktadır.

B. Kurum Personeli

13. Kurumda 221 personel görev yapmaktadır. Personelin görev dağılımı şu şekildedir:

ÜN VAN	SAYI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	2
İdare Memuru	1
Dış Hekimi	1
Öğretmen	3
Psikolog	4
Sosyal Çalışmacı	2

² Yumuşak oda ve süngerli oda olarak da bilinmektedir.

İnfaz ve Koruma Başmemuru	5
İnfaz ve Koruma Başmemuru Vekili	4
İnfaz ve Koruma Memuru	104
İnfaz ve Koruma Memuru (4/B)	84
Bilgisayar İşletmeni	1
Memur	1
Sağlık Memuru	2
Sağlık Memuru (4/B)	1
Elektronik Teknisyeni	1
Sihhi Tesisat Teknisyeni	1
Santral Memuru	1
Hizmetli	2
TOPLAM	221

14. Özgürlüğünden mahrum bırakılanların akran şiddeti ve baskısı görmemeleri için her ünite de grup lideri olarak infaz ve koruma memurları görev yapmaktadır. Grup lideri görevindeki personel dört vardiya olarak çalışmakta olup toplamda 88 grup lideri mevcuttur.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar

15. Kurumda, 12-18 yaş arası suça sürüklenmiş çocuklar ile Kurumun iyi halli olan gençlerden seçtiği iş yurtlarında çalıştırılan 18-21 yaş arası gençler bulunmaktadır.

16. Kurum kapasitesi 324 kişi olup ziyaret tarihinde 30'u hükümlü, 196'sı tutuklu ve 20'si hüküm özlü olmak üzere toplam 246 özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmaktadır. Bu kişilerden 231'i çocuk, 15'i gençtir.

17. Kurumda Suriye, Irak ve Afganistan uyruklu 39 yabancı özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmaktadır.

18. Kurumda engelli özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmamaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

19. Kurumdaki ünitelerin iki katlı olduğu; üst katta beş oda, alt katta ise dört oda ve havalandırma bahçesi olduğu; ortak yaşam alanında ise (Heyet tarafından cihaz ile yapılan ölçümde 55 metrekare) yere sabitlenmiş oturaklar, televizyon, masa tenisi, buzdolabı, çamaşır makinesi, eşya dolabı, çalışma masası, görüntülü görüşme kabini olduğu görülmüştür. Kurumda barındırılan her çocuğun kendi odasında bir tuvalet bir banyo bir lavabo ve ortak yaşam alanında bir mutfak lavabosu bulunduğu; odalarda ise parmaklıklı bir pencere, bir yatak, bir nevresim, bir yastık ve iki battaniye bulunduğu görülmüştür. Ayrıca kişisel eşyaların konulabileceği demir dolaplar da mevcuttur. Banyolardaki duş başlıklarının ise duvara sabitlendiği gözlemlenmiştir.

20. Ünite içerisinde grup lideri olarak görev yapan infaz ve koruma memurunun beklediği kırılmaz cam ile çevrelenmiş bir kabin bulunduğu; ünitelerde bulunan her odada ve ortak yaşam alanında çağrı butonu bulunduğu görülmüştür. Ziyaret edilen ünitelerdeki çağrı butonlarının çalışır durumda olduğu tespit edilmiştir. Her odanın kapısı, grup lideri olan infaz ve koruma memuru tarafından açılıp kapanabilen elektronik kapıdır.

21. İdare tarafından havalandırma bahçelerinin kış aylarında 07:00-16:30, yaz aylarında ise 07:00-19:30 saat aralığında kullanıldığı ifade edilmiştir. Odalar ise sabah 07:30'da açılıp gece 23:00'da kapanmaktadır. Gün içerisinde çocuklar ortak yaşam alanlarında, havalandırma bahçesinde, kurs ve etkinliklerde vakitlerini geçirmektedir. İdare, her odaya sadece odada kalan çocuğun girebildiğini, başka bir çocuğunun girmesine izin verilmediğini belirtmiştir. Görüşme yapılan çocuklar odaların yalnızca tuvalet ihtiyacı olduğunda açıldığını, grup liderinin kimi zaman üniteye bulunmaması sebebiyle beklemek zorunda kaldıklarını, personelin tutumuna göre durumun değiştiğini ifade etmiştir. İdare tarafından sık sık tuvalete gitme bahanesiyle personeli sürekli meşgul etmenin önüne geçmek amacıyla oda kapısının açılmasının sınırlandırıldığı ifade edilmiştir.

22. İdare, ortak yaşam alanlarının temizliğinin iş bölümü şeklinde, malzemesi Kurumca karşılanarak ünitelerde kalan çocuklar tarafından yapıldığını; kişisel olarak kaldıkları odaların temizliğinin ise yine odada kalan çocuk tarafından yapıldığını belirtmiştir. Görüşme yapılan çocuklar temizlik malzemelerinin İdare tarafından verildiğini, ünitelerin temizliğini kendi aralarında sıra ile yaptıklarını ifade etmiştir.

23. Kurumda bulunan iki engelli odası ziyaret edilmiş olup odaların engelli bireylerin kullanımına uygun olduğu görülmüştür.

24. Kurumda bulunan yumuşak odalar ziyaret edilmiş, zemininin sert ve koyu mavi renk ile kaplanmasından dolayı karanlık olduğu gözlemlenmiştir. Kayıt defterleri incelendiğinde yumuşak odada tutulma sürelerinin yaklaşık bir saat olduğu, bir çocuğun bir gün süre ile tutulduğu, bazı kayıtların ise düzenli tutulmadığı görülmüştür. İdare tarafından, 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Kısıtlayıcı önlemler” başlıklı 115’inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “*Gerekliyse kendisine veya başkalarına zarar vermesini önleyici biçimde hazırlanmış özel bir odada barındırılması ve kaldığı odanın kamera ile izlenmesi*” hükmü ve çocuk hakkında Psiko-Sosyal Servis Birimince hazırlanan rapor kapsamında uygulamanın yapıldığı, bu odada tutulan çocuğun belirli aralıklarla kontrol edildiği, havalandırmaya çıkarıldığı ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından İdareye yumuşak odanın kullanımının en aza indirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

25. Kurumda toplam 404 adet güvenlik kamerası bulunmakta olup odalar hariç ünite içerisi, açık ve kapalı bütün alanlar yedi gün 24 saat kamera ile izlenmektedir. Ünite içerisi ayrıca grup lideri tarafından da izlenmektedir. Kamera görüntüleri cihaz kapasitesine bağlı olarak altı ay süre ile saklanmaktadır. Ziyaret edilen ünitelerde bir oda kapısı açıldığında kapının arkasının kör nokta olarak kaldığı görülmüş olup karşı açıdan da kamera eklenmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Ani müdahale odası önü ve mahkûm kabul kısmının giriş ve çıkışında da kameraların olmadığı görülmüş ve İdareye bu durum aktarılmıştır. İdare, personelle güven esaslı çalışmak durumunda olduklarını, her yere kamera takılmasının mümkün olmadığını ifade etmiştir.

26. Kurumun ısıtması Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu ısı merkezi tarafından ısıtma tesisatlarına sıcak su verilerek sağlanmaktadır. Ziyaret edilen ünitelerin çoğunluğunda ortak yaşam alanlarındaki peteklerin yeteri kadar ısıtmadığı, bazı odalardaki peteklerin bozuk olduğu, pencere kenarlarından soğuk havanın geldiği ve bu sebeple çocukların kabanla oturdukları görülmüştür. İdare tarafından ısınma sorunu olan ünitelerdeki pencere kenarlarına yönelik yalıtım işlemlerinin yapılmaya başlandığı ve ısınma sorununa yönelik genel tadilat yapılması gerektiği belirtilmiştir. Ziyaret sonrası İdare tarafından iletilen bilgide pencere kenarlarına yönelik yalıtım işlemlerinin tamamlandığı, ısınma sorununa ilişkin genel tadilat yapılması için ödenek talebinde bulunulduğu aktarılmıştır.

27. Soğuk ve sıcak su ihtiyacı Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu arıtma tesisinden 24 saat boyunca kota sınırı olmaksızın sağlanmaktadır. Görüşme yapılan çocuklar istedikleri zaman suya erişimleri olduğunu ve su kotasının olmadığını belirtmişlerdir.

28. Kurumda 38 adet çamaşır makinası bulunmaktadır. İdare tarafından, ünitelerin ortak yaşam alanlarında çamaşır makinası bulunduğu, zaman ve kota sınırı olmaksızın çocukların kullanabildiği ifade edilmiştir. Ziyaret edilen ünitelerde çamaşır makinesi olduğu görülmüştür. Görüşme yapılan çocuklar da çamaşırılarını istedikleri zaman yıkayabildiklerini ve herhangi bir sınır olmadığını belirtmiştir.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu

29. İdare tarafından özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma girişlerinin Mahkûm Kabul Birimi tarafından yapıldığı, aramaların arama odalarında mevzuata uygun şekilde gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Kurumda beş ve yedi kişi kapasiteli olmak üzere iki adet geçici oda bulunmakta olup; ilk olarak özgürlüğünden mahrum bırakılanlar bu odalarda iki-üç gün kalmakta akabinde suç türüne ve özel durumuna göre uygun üniteye yerleştirilmektedir. Görüşme gerçekleştirilen çocuklar önlük olmaksızın iç çamaşırını ile olacak şekilde aramaların yapıldığını ifade etmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından Mahkûm Kabul Biriminde yapılan incelemede önlük bulunmadığı görülmüştür.

30. İdare tarafından, Kuruma ilk kabul işlemleri sırasında yabancı uyruklu çocukların yeterli Türkçe bilmemesi halinde kendi ana dillerine çevirisi yapılmış şekilde yazılı olarak hazırlanan bilgilendirmelerin yapıldığı, okuma-yazması olmayanlara ise personel tarafından sözlü şekilde bilgilendirme yapıldığı belirtilmiştir. Mahkûm Kabul Biriminde, çocukların haklarını ve sorumluluklarını anlayabilecekleri seviyede Türkçe ve İngilizce dilinde kitapçıkların yer aldığı görülmüştür. İdare tarafından Arapça dilinde kitapçıkların da mevcut olduğu ama bittiği, tekrar temin edileceği ifade edilmiştir.

31. Kurumda Türkçe bilmeyen çocukların iletişimlerini aynı dili bilen ve Türkçe konuşabilen başka bir çocuk vasıtasıyla kurmaya çalıştığı gözlemlenmiştir. İdare tarafından Kurumda tercüman bulunmadığı ifade edilmiştir.

32. İdare, Kurumun hassas gruplara mensup çocuklara yönelik faaliyet göstermesi sebebiyle personelin ARDIÇ³ ve Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi gibi eğitimleri almasının önemli olduğunu ancak bu eğitimleri henüz personelin %10'unun aldığını ve bu kapsamda personele yönelik meslek içi eğitim programlarının düzenlendiğini ve eğitimlerin devam ettiğini belirtmiştir.

33. İdare, Kurumdaki çocuklarla grup liderlerinin ilgilendiğini ve çocukların herhangi bir talebi veya şikâyeti olduğunda ilgili birimlerle görüşme yapması sağlandığını belirtmiştir. Kurumda görüşme yapılan infaz ve koruma memurları, bir grup liderinin iki üniteyle ilgilenmesi sebebiyle üniteadaki çocuklarla çok fazla ilgilenemediklerini, bir ünite beklenildiğinde diğerinin boş kalmak zorunda kaldığını ifade etmiştir. Görüşme yapılan çocuklar da kimi zaman grup liderleri ile sohbetler yapıldığını ama grup liderleri iki üniteyle ilgilendiği için fazla vakit ayıramadıklarını ifade etmiştir. Kurumda 36 ünite olup dört vardiyaya göre çalışıldığı için 144 grup lideri olması gerekmektedir. İdare ile yapılan görüşmede Kurumda çalışan 40 personelin geçici görevle başka kurumlara geçtiği, personel eksikliği için talepte bulunulduğu, henüz bir atanmanın yapılmadığı belirtilmiştir. İdare tarafından Kuruma gönderilen bilgi ve belgelerde ihtiyaç duyulan personel sayısı şu şekilde belirtilmiştir:

ÜN VAN	CİNSİYET	İHTİYAÇ DUYULAN PERSONEL SAYISI
İnfaz ve Koruma Başmemuru	Erkek	3
İnfaz ve Koruma Memuru	Erkek	43
Bilgisayar İşletmeni	Cinsiyet fark etmeksizin	1
Sayman	Cinsiyet fark etmeksizin	1
Elektrik Teknisyeni	Cinsiyet fark etmeksizin	1

C. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri

34. İdare tarafından, Kurumdaki özgürlüğünden mahrum bırakılanların gün içerisinde toplam üç defa sayımının yapıldığı, sabah ve gece nöbet değişimlerinde ise nöbete gelen vardiyanın sayım yaparak nöbeti teslim aldığı belirtilmiştir.

³ Ceza infaz kurumlarında bulunan çocukların topluma kazandırılması için çalışan personelin psiko-sosyal ve yönetim becerilerinin güçlendirilmesi amacıyla geliştirilen bir hizmet içi eğitim programıdır.

35. İdare tarafından, çocukların vermiş olduğu dilekçelerin blok sorumlusu başmemurlarının kontrolü ve nöbetçi müdürün havalesi ile dilekçe kayıt defterine işlenip ilgili birimlere imza karşılığı teslim edildiği; akabinde ilgili Birimce dilekçe sahibi çocukla görüşme yapıldığı, çocuğun ihtiyacı veya talebi karşılandıktan sonra dilekçenin imza onaylı şekilde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden çocuğun dosyasına kaydedildiği ifade edilmiştir. Görüşme yapılan çocuklar herhangi bir talepleri olduğunda dilekçe yazdıklarını ifade etmişlerdir.

36. Kurumda son bir yıl içerisinde yaşanan ve ilgili mercilere bildirilen 86 adli vaka olmuştur. Son bir yıl içerisinde kötü muamele iddiasıyla üç çocuğun başvurusu üzerine üç personel hakkında soruşturma başlatılmıştır. Birinci olay hakkında Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığı kovuşturmaya yer olmadığına dair karar vermiş olup idari yönden inceleme süreci devam etmektedir. İkinci olay hakkında ise Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca soruşturma süreci devam etmek olup idari yönden disiplin cezası verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Üçüncü olay hakkında ise personelin soruşturma süreci devam etmekte olup personel farklı ceza infaz kurumuna geçmiştir.

D. Beslenme

37. İdare, Kuruma yemeklerin Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumundan geldiğini, yemeklerin üç ana, bir ara öğün şeklinde ünitelere eşit şekilde dağıtıldığını, hekim tarafından hastalık vb. nedenlerle özel beslenme ihtiyacı olanlara yönelik diyet listeleri düzenlendiğini, ifade etmiştir. Görüşme yapılan çocuklar yemeklerden memnun olduklarını, ara öğünlerde kek, meyve suyu, kuruyemiş gibi ürünlerin verildiğini belirtmiştir.

38. Görüşme yapılan çocuklar, içme suyunu ünite ortak yaşam alanındaki mutfak bataryasından veya kantinden satın alınan pet şişe sularla sağladıklarını ifade etmiştir.

39. Kurumda bir kantin bulunmaktadır. Görüşme yapılan çocuklar Pazartesi ve Perşembe günlerinin kantin günü olarak belirlendiğini, dilekçe ile talepte bulduklarını ifade etmiş, kantin fiyatlarının ise pahalı olmasından yakınmışlardır. Ziyaret Heyeti tarafından kantinde yapılan incelemede yeterli çeşitte ürün bulunduğu ve fiyatların piyasa fiyatlarına benzer şekilde olduğu değerlendirilmiştir.

E. Sağlık

40. Kurum Sağlık Birimi; hekim muayene odası, yataklı revir, diş ünitesi ve revir olarak dört bölümden oluşmaktadır. İdare tarafından, Birimde bir hekim ve yardımcı personeli, bir diş hekimi, üç sağlık memuru ve iki infaz ve koruma memuru çalıştığı; hekim ve yardımcı personelinin haftada iki yarım gün, diğer personelin mesai saatlerine (hafta içi 08:00 – 12:00 ile 13:00 – 17:00 arası) göre çalıştığı belirtilmiştir.

41. İdare ile yapılan görüşmede, Kurumda revire çıkma taleplerinin dilekçe ile alındığı ve günde ortalama 20 çocuğun revire çıktığı, hastaneye sevklerin planlama yapıp jandarma nezaretinde gerçekleştiği, acil durumda ise bekleme olmaksızın hekim ile görüşmenin sağlandığı ve duruma göre ambulans çağırılarak hastaneye sevk yapıldığı ifade edilmiştir.

42. Sağlık Biriminde yapılan görüşmede çocukların sağlık geçmişlerinin bilinmemesi sebebiyle tedavi süreçlerinin uzadığı, Sağlık Bakanlığının kullandığı Aile Hekimliği Bilgi Sistemine Adalet Bakanlığının entegre olması durumunda geçmiş sağlık kayıtlarına ulaşılmasının faydalı olabileceği dile getirilmiştir.

43. Diş hekimi ile yapılan görüşmede; Kurumdaki diş ünitesinde dolgu, kanal tedavisi ve diş çekimi gibi işlemler yaptığını; diğer işlemler ve acil durumlarda hastayı Kampüs hastanesine sevk ettiğini belirtmiştir.

44. Kurum revirinde bulunan ilaçların kilitli dolap içerisinde muhafaza edildiği görülmüştür. Sağlık Biriminde yapılan görüşmede; Kurum ve hastane hekimi tarafından yazılan ilaçların reçeteler aracılığıyla anlaşmalı eczanelerden tedarik edilip Cezaevi Reçete Takip Sistemi'nden kontrol edilerek kabul edildiği; Kurum revirinde ilaçların hazırlandığı, günlük olarak bloklara dağıtıldığı ve görevli personel tarafından içilip içilmediğinin kontrol edildiği ifade edilmiştir.

F. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri

45. Psiko-Sosyal Servis Birimi iki psikolog, dört sosyal çalışmacı ve iki infaz ve koruma memuru ile hizmet vermektedir. Birimde yapılan görüşmede, Kuruma yeni giriş yapan ve mevcut çocuklar için tanıma, tanıtma, yönlendirme, izleme, değerlendirme faaliyetleri, bireysel ve aile görüşmeleri, sosyal destek ve koordinasyon faaliyetleri, grup çalışmaları, personel görüşmeleri

ve danışmanlık faaliyetleri yürütüldüğü ifade edilmiştir. Ayrıca mahkemelerin istemiş oldukları Sosyal İnceleme Raporu ve Sosyo Ekonomik Durum Raporunu hazırladıkları belirtilmiştir.

46. Birimde yapılan görüşmede; haftalık ortalama 100 çocuğun dilekçe veya grup liderine sözlü olarak görüşme talebinde bulunduğu; ayrıca görüşme talebi olmasa da haftalık ortalama 25 çocuk ile Kuruma kabul, takip altında tutulma veya İdarenin yönlendirmesi sebepleri ile görüşmeler yapıldığı ifade edilmiştir.

47. Psiko-Sosyal Servis Birimi tarafından tutulan kayıt defterlerinde 2022 yılı içerisinde 5159 bireysel görüşme, 1387 aile telefon görüşmesi, 16 kez aile ile Kurum görüşmesi yapıldığı ve ayrıca 16 grup çalışması ile 141 çocuğun grup çalışmasından faydalandığı görülmüştür. Aile görüşmelerinde aileye telefon ile ulaşılarak bilgi verildiği ve ayrıca ailenin Kurumu aradığında çocuğu hakkında bilgi verildiği ifade edilmiştir.

48. Kurumda maddi durumu iyi olmayan çocuklar için kıyafet ve para yardımı yapıldığı kayıt defterlerinde görülmüştür. Kuruma girmeden önce Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde kalan çocuklar için Bakanlık ile iletişim kurulduğu, ancak çocuk hakkında koruma kararına erişemedikleri için çocukların harçlarına ulaşmada sıkıntı yaşandığı ifade edilmiştir.

49. Birimde yapılan görüşmede; Kurumda çocukların genellikle uykusuzluk, madde bağımlılığı ve Kuruma alışma gibi problemler yaşadığı ifade edilmiştir. Madde bağımlılığı olan çocukların tedavilerinin yapıldığı, ilaçlarının günlük olarak grup lideri tarafından içirildiği ve ayrıca Kurumda sigara içilmesinin yasak olduğu belirtilmiştir.

G. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler

50. Eğitim ve Öğretim Servisinde üç öğretmen, bir vaiz, iki eğitim ve öğretim servis personeli, bir manevi rehberlik birim personeli ve bir kütüphane personeli görev yapmaktadır.

51. Ziyaret heyeti tarafından kayıt defterlerinde Kurumda okuma-yazma bilmeyen 48, örgün eğitime kayıtlı 53, Açık Öğretim Ortaokuluna kayıtlı 15 ve Açık Öğretim Lisesine kayıtlı 78 olmak üzere toplam 194 özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunduğu görülmüştür. Diğer kalanların ise kayıt süreci devam etmektedir.

52. Eğitim ve Öğretim Servisi tarafından Kuruma yeni gelen çocuklarla görüşme yapıldığı ve eğitim durumlarının tespit edildiği ifade edilmiştir. Okuma yazma ihtiyacı olanlar için I. Kademe ve II. Kademe Okuma-Yazma Kursları açıldı; Açık Öğretim Ortaokul ve Açık

Öğretim Lisesi öğrencilerinin yeni kayıt, kayıt yenileme ve sınav işlemlerinin yapıldığı belirtilmiştir.

53. İdare tarafından, eğitim ve öğretim çalışmalarının yürütülmesi sırasında ihtiyaç duyulan kitapların Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ve Sincan Halk Eğitim Merkezi aracılığı ile tedarik edildiği aktarılmıştır.

54. İdare, çocukların kitap taleplerinin Kurum kütüphanesinden karşılandığını, kütüphanede 7208 kitap bulunduğunu, her çocuğun haftada 2 kitap alabildiğini ve çocukların odalarında istedikleri kadar kitap bulundurabildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca çocukların talepleri doğrultusunda Sincan Adalet İl Halk Kütüphanesinden on beş günde bir üç adet kitap temin edilebildiği belirtilmiştir.

55. Kurumda bulunan çocuklar için Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Sesleniş Gazetesi, Değer Dergisi, Değer Çocuk dergilerinden; Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu tarafından Bilim ve Teknik, Bilim Çocuk, Meraklı Minik dergilerinden ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından Diyanet Aile, Diyanet Aylık Dergi, Diyanet Çocuk, Geçerken dergilerinden gönderildiği ifade edilmiştir.

56. Ziyaret heyeti tarafından Kurumdaki çocukların, ortak yaşam alanlarında yer alan televizyon aracılığıyla merkezi yayın sistemi üzerinden radyo ve televizyon kanallarına erişim sağladıkları gözlemlenmiştir. İdare tarafından kanalların anket yapılarak belirlendiği aktarılmıştır. Kurumda biri idari kanal olmak üzere toplam yirmi kanal bulunmaktadır. Ziyaret edilen ünitelerde bazı kanalların çekmediği, TRT EBA kanalının bulunmadığı ve bazı ünitelerde televizyon kumandasının olmadığı görülmüştür. İdare tarafından kanallar için her televizyonda ayrı ayrı güncellenmenin yapılması gerektiği, konu ile ilgili grup liderlerinin ilgileneceği ve kumandanın temin edileceği ifade edilmiştir.

57. Kurumdaki kurs faaliyetleri, Sincan Halk Eğitim Merkezinden görevlendirilen usta öğretici/öğretmenler aracılığı ile yapılmaktadır. Bu kapsamda; elektrik kursu, bakır işlemciliği kursu, berber eğitim kursu, çini işlemciliği kursu, düz dikiş makinesi kursu, bilgisayar kursu, okuma yazma kursu, ahşap boyama kursu, yağlı boya resim kursu, takı tasarım kursu, drama kursu, Kur'an-ı Kerim okuma kursu yapılmaktadır. Görüşme yapılan çocuklar kurs faaliyetlerinin yeterli olduğunu ve memnun olduklarını ifade etmiştir. Görüşme yapılan öğretmenler ise daha fazla faaliyet yapmak istediklerini ancak halk eğitimden usta öğretici bulmakta sıkıntı yaşadıklarını, örneğin bağlama aldıklarını ancak usta öğretici bulamadıklarını aktarmışlardır.

58. Kurumda İş Yurdu Müdürlüğüne bağlı olarak terzi, çini ve seramik, bakır ve alüminyum folyo işlemeciliği, fotoğraf, anahtar yapım atölyesi faaliyet göstermektedir. İşçi koğuşunda bulunan gençlerle yapılan görüşmede haftada altı gün çalışıp bir gün izinli olduklarını ifade etmişlerdir.

59. Kurumda kapalı spor salonu ve açık toprak saha mevcut olup İdare, çocukların hazırlanan programlara göre bu alanlardan faydalandırıldığını ifade etmiştir. Görüşme yapılan çocuklar da spora çıktıklarını, voleybol turnuvası yapıldığını ve ödül olarak top ve forma hediye edildiğini ifade etmişlerdir.

60. Bilgisayar sınıfı ziyaret esnasında gezilmiş, odada bulunan 14 adet bilgisayarın sınavlar için kullanıldığı Kurum personeli tarafından ifade edilmiştir.

H. Dış Dünya ile İletişim

61. Kurumda A, B ve C blok olmak üzere üçer adet açık ve kapalı görüş bölümü, kapalı görüş bölümünün her birinde yedişer adet görüş kabini vardır. İdare, çocukların her hafta açık ziyaret, gençlerin ise ayda bir açık ziyaret diğer haftalar ise kapalı ziyaret gerçekleştirdiğini ifade etmiştir. Görüşme yapılan çocuklar da ziyaret günlerinde aileleri ile görüşebildiklerini belirtmiştir. İdare tarafından ekonomik durumu uygun olmayan ailelerin yol ücretlerinin karşılanması amacıyla Türk Kızılay'ı ile protokol imzalandığı ve ihtiyaçların giderildiği ifade edilmiştir.

62. Kurumda üç adet aile görüşme odası olup İdare, görüşmelerin yaklaşık 3 ila 5 saat sürdüğünü, bir yıl içerisinde 16 adet aile görüşmesinin yapıldığını ifade etmiştir. Görüşme yapılan çocuklardan bazıları; aile görüşmesinden haberdar olmadıklarını ve hiç kullanmadıklarını ifade etmiştir. Kurum tarafından çocuklara bilgi amaçlı verilen belgelerde aile görüşü yapılabileceğine yer verildiği görülmüştür.

63. İdare tarafından, Kurumda bulunan çocukların mektuplarının Adalet Bakanlığı ile Türk Kızılay'ı arasında imzalanan protokol gereği ücretsiz gönderildiği ifade edilmiştir. Ayrıca 2017 yılında Evrensel Posta Hizmetleri Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle "çocuk hükümlü ve tutukluların, devlet güvencesi altındaki çocukların gönderileri özel hizmet ücretleri hariç, posta ücretinden muaftır" hükmü eklenmiştir. Görüşme yapılan çocuklar da ücretsiz şekilde mektup gönderebildiklerini belirtmiştir.

64. İdare tarafından, Kurumda toplamda on adet ankesörlü telefon bulunduğu; belirlenen görüşme gün ve saatlerinde haftada bir kez on dakika görüşme yapılabildiği aktarılmıştır. Kurumda, her bir ünite içerisinde bir adet olmak üzere görüntülü telefon görüşme yapılması için toplamda 40 adet kioks cihazı bulunmaktadır. İdare tarafından, haftalık olarak gençlerin 30 dakika, çocukların 60 dakika hakları bulunduğu; o hafta içerisinde ziyaret görüşü gerçekleştirilemediği takdirde ilave görüşme hakkı tanındığı ifade edilmiştir. Kayıt defterlerinde maddi durumu iyi olmayan çocukların görüntülü görüşmeden faydalanması için maddi yardım yapıldığı görülmüştür. Görüşme yapılan çocuklar nasıl görüşme yapılacağını ve sisteme nasıl giriş yapılacağını ünitedeki diğer çocuklardan öğrendiklerini, cihazda parmak izi okumama gibi teknik sorunların yaşandığını, İdareye bu konu hakkında dilekçe vereceklerini ifade etmiştir.

65. Kurumda avukat görüşme odaları ziyaret edilmiş, odaların iki bölümden oluşup her bölümde dört avukat görüşme kabininin bulunduğu görülmüştür. Görüşme yapılan çocukların çoğu barodan atanan avukat ile görüşmediklerini ve bu konuda bilgi sahibi olmadıklarını; özel avukatı olan çocuklar ise görüşme yapabildiklerini ifade etmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

66. Ziyaretin gerçekleştirilmesinde, ziyaret süresince her türlü kolaylığın sağlanmasında, ziyaretin bitimine müteakip İdare ile yapılan görüşmelerde acil olarak iletilen tavsiyelerin yaşama geçirilmesi için devam eden diyalog süreci ile işkence ve kötü muamelenin önlenmesi için gerekli iş birliğine yönelik Kurum İdaresinin açık tutumu tarafımızca olumlu olarak değerlendirilmiştir.

67. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu tarafından 9/1/2019 tarihinde Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna bir ziyaret düzenlenmiştir. Ziyarete ilişkin gözlem ve tavsiyeler 2019/12 sayılı rapor ile kamuoyuna duyurulmuştur. Merkeze daha önce verilen tavsiyelerin yerine getirilmesine ilişkin tespitler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

B. Önceki Ziyarete Verilen Tavsiyelerin Takibi Bağlamında Tespit ve Gözlemler

TAVSİYELER	TAVSİYE VERİLEN KURUM VE YERİNE GETİRİLME	AÇIKLAMA
<p>Kurumda madde bağımlısı çocuk bulunmadığı belirtilmiş ise de özgürlüğünden mahrum bırakılan çocukların aldığı disiplin cezalarına yer verilen ve Heyetimize sunulan belgede kuruma “bağımlılık yapıcı madde sokmak” tan dolayı ceza alan çocuklar olduğu tespit edilmiştir. Bağımlılık ile ilgili olarak grup çalışmaları dışında bir iyileştirici yöntemin kullanılmadığı değerlendirilmiş olup madde bağımlılığı ile ilgili sağlık ve psiko-sosyal servisin iyileştirici çalışmalar konusunda çözüm odaklı çalışmalarda bulunması.</p>	<p><i>KURUM İDARESİ</i></p> <p>✓</p>	<p>Kurum, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan “Gençlik Ruh Sağlığının Korunması ve Güçlendirmesi İçin Kurumlar Arası İşbirliği Çalışması” pilot uygulamasının tarafı olup uygulamanın diğer paydaşları olan kurumlarla koordineli çalışmalar yaparak bağımlılık konusunda çözümler üretmeye çalıştığı; ayrıca bu konuda çözümler üretebilmek için Çocuk Ergen ve Psikiyatri Uzmanı tarafından “Psikolojik Dayanıklılık” konulu seminer, Sincan Sosyal Hizmetler görevlileri tarafından “Madde Bağımlılığın Zararları” konulu konferans ve Hacettepe Üniversitesi tarafından “Madde Bağımlılığında Farkındalık” konulu konferanslar düzenlendiği; bu konuda çocukları bilgilendirebilmek ve farkındalık yaratabilmek adına; Yeşilay ile Kurum arasında seminer verebilmesi için yazışmalar yapılmış olup işlemlerin planlama aşamasında olması sebebiyle tavsiyelerin yerine getirildiği anlaşılmıştır.</p>
<p>Kurumda İdare ve Gözlem Kurulu tarafından belirlenen 19 adet uydu kanalı, 1 adet Digitürk kanalı, 1 adet de Kurum sinema kanalı bulunduğu belirtilmiş olup özgürlüğünden mahrum bırakılan çocuklarla yapılan görüşmelerde sinema kanalında hep aynı film yayınlatıldığı ve bazı kanalların çekmediği ifade edilmiştir. Kurum idaresi ile yapılan görüşmede</p>	<p><i>KURUM İDARESİ</i></p> <p>✓</p>	<p>Heyetin ziyaretinden sonra Kurum tarafından kanal sayısı 21’e çıkarılmış; kanalların anket aracılığıyla belirlendiği; bir adet sinema kanalından konu içeriklerine göre güncel ve farklı filmler olarak her ay yeniden güncellenen film listeleri ile günde 2 defa olmak üzere 60 farklı sinema filmi yayınlandığı belirtilerek tavsiyenin yerine getirildiği anlaşılmıştır.</p>

<p>çocukların istedikleri ve eğitim servisinin onayladığı filmlerin sinema kanalında yayınlandığı, haftalık olarak filmlerin değiştirildiği açıklanmış, çekmeyen kanallar ile ilgilenecekleri ifade edilmiştir. Bu konunun takip edilmesi ve çocukların gelişimini olumlu yönde etkileyecek başkaca kanalların eklenmesi hususunda gerekli özenin gösterilmesi.</p>		
<p>Kurumda 1428 birbirinden farklı olay yaşandığı ve olaylara dâhil olan çocuklara disiplin cezası verildiği aktarılmış olup ödül – ceza yönteminin çocukların davranışlarının şekillendirilmesinde olumlu etkisi olduğu bilinmektedir. Ancak çocuk aynı olumsuz davranışı tekrarlamakta ısrar ediyor ise bu davranışın olumlu davranışa çevrilmesi için çocuğun kişilik yapısı değerlendirilerek cezaların bireyselleştirilmesi elzemdir. Bu sebeple ilgili çocuklara yönelik farklı yaklaşım yöntemlerinin geliştirilerek cezaların bireyselleştirilmesi.</p>	<p><i>KURUM İDARESİ</i></p> <p>✓</p>	<p>Kuruma girişi itibari ile ilk olarak çocuklara; Mahkûm Kabul Birimi, Psiko-Sosyal Servis Birimi ve grup liderleri tarafından Araştırma Değerlendirme Formu uygulandığı; bunun sonucunda her çocuğun özel gereksinimleri kapsamında Bireysel İyileştirme Planı oluşturulduğu; bu plan doğrultusunda çocuğun gerekli grup çalışmalarına, seminerlere ve bireysel görüşmelere dâhil edildiği ifade edilmiştir. Ayrıca diğer birimlerin yönlendirmesi veya çocukların ihtiyaçları doğrultusunda dilekçe ile başvuruları halinde de kurum uzmanlarıyla görüşmeler yapıldığı; bu bağlamda, verilen disiplin cezalarının yanı sıra 2018 yılında belirtilen işlemler kapsamında 6901 bireysel görüşme, 1746 aile görüşmesi yapıldığı ve açılan 18 grup çalışmasına 318 çocuğun katılımının sağlandığı; teşvik esaslı ödüller kapsamında aynı dönem içerisinde 149 çocuğun ödüllendirildiği belirtilmiştir.</p> <p>Kurumda yürütülen eğitim-öğretim faaliyetleri kapsamında; 2018 yılı içerisinde İş/Meslek ve Teknik Kursları, Sosyal, Kültürel ve Sportif Kurslar, Okuma Yazma Kursları, Eğitim Kursları olmak üzere toplam 108 kursun açıldığı ve açılan bu kurslara 1673 çocuğun katılım sağladığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda tavsiyenin yerine getirildiği anlaşılmıştır.</p>

<p>Görüş alanı dışında kalan noktalara kamera yerleştirilmesi.</p>	<p><i>KURUM İDARESİ</i></p> <p><i>Kısmen</i></p>	<p>Kurumda çocuk tutuklu/hükümlülerin kaldıkları üniteler içerisinde mutfak olarak kullanılan alanın ve merdiven boşluklarının kameraların görüş alanı dışında kaldığı, bu alanların görüş alanı içine alacak şekilde ihtiyaç duyulan 108 adet kamera eklenmesi için yaklaşık maliyet çalışmaları yapılarak gerekli ödenek için Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı Bütçe Ödenek Şubesine gönderilmiş olup ödenek gelmesi beklendiği; bu kapsamda tavsiyenin kısmen yerine getirildiği anlaşılmıştır.</p>
<p>21/12/2018 tarihinde ilgili ceza infaz kurumunda meydana gelen olaylarla ilgili sürecin titizlikle takip edilmesi.</p>	<p><i>ADALET BAKANLIĞI</i></p> <p>✓</p>	<p>İlgili olaylar kapsamında adli ve idari yönden soruşturmaların yürütüldüğü; ilgili personel hakkında idari yönden disiplin cezası verilmesine yer olmadığına karar verildiği; adli yönden kovuşturmaya gerek olmadığına karar verildiği belirtilmiştir. Bu kapsamda ilgili tavsiyenin yerine getirildiği anlaşılmıştır.</p>
<p>Çocukların ayakkabısız bir şekilde girebildiği, çok amaçlı kullanılan şark odası ve drama eğitimi uygulamalarının çocuklar için oldukça olumlu olduğu değerlendirildiğinden uygulamanın diğer çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumlarında yaygınlaştırılması.</p>	<p><i>ADALET BAKANLIĞI</i></p> <p><i>Tespit Edilememiştir.</i></p>	
<p>Çocukların kapalı ceza infaz kurumundan eğitimevine geçişinden önce iyileşme sürecinin sekteye uğramaması; kendisine, çevresine ve işlediği suça ilişkin farkındalığını geliştirmesi, rasyonel çözümler bulması ve bu çözümleri hayata geçirmesi için iki kurum arasında ara bir geçiş hizmet modelinin belirlenmesi yönünde çalışmalarda bulunulması.</p>	<p><i>ADALET BAKANLIĞI</i></p> <p><i>Tespit Edilememiştir.</i></p>	

<p>Kurum idaresi tarafından da belirtildiği üzere Kurumda 144 grup lideri olması gerekirken 92 grup lideri olarak görevlendirilecek personelleri bulunduğu bu nedenle 52 grup lideri olarak görevlendirilecek personele ihtiyaç duyulmakta olup bu eksikliğin giderilmesi amacıyla çalışmalarda bulunulması.</p>	<p><i>ADALET BAKANLIĞI</i></p> <p>X</p>	<p>Ziyaret tarihi itibarıyla Kurumda 88 grup lideri mevcuttur. Kurumda 36 ünite olup dört vardiyaya göre çalışıldığı için 144 grup lideri olması gerekmektedir. İdare ile yapılan görüşmede personel eksikliği için talepte bulunulduğu, henüz bir atamanın yapılmadığı belirtilmiştir. Bu kapsamda personel ihtiyacının devam ettiği anlaşılmıştır.</p>
<p>Çocuklar için sağlanan aylık 3 kapalı görüş hakkının da Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'te yapılacak değişiklik ile açık görüşe çevrilmesi ile ilgili görüşlerin akademisyenler ve uygulayıcılarla birlikte değerlendirilmesi.</p>	<p><i>ADALET BAKANLIĞI</i></p> <p>✓</p>	<p>Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'te "Açık görüşe ilişkin diğer konular" başlıklı 18'inci maddesi kapsamında; çocuk kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar ile açık ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerinde kalan hükümlüler görüşlerini her zaman açık görüş şeklinde yapar, kapsamında 2021 yılında yapılan değişikliklerle, tavsiyenin yerine getirildiği anlaşılmıştır.</p>
<p>Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'in "Çocuk hükümlü ve tutuklulara, yukarıda sayılanlar yanında anne ve babasıyla veya vasisi ile kurum personelinin yakın nezareti olmaksızın aile görüşmesi yapma ödülü verilebilir." hükmünü haiz 7'nci maddesinin ikinci fıkrasının özgürlüğünden mahrum bırakılan çocukların "kardeşlerini" de kapsayacak biçimde değiştirilmesi için gerekli mevzuat çalışmalarının yapılması.</p>	<p><i>ADALET BAKANLIĞI</i></p> <p>✓</p>	<p>Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'in "Ödül türleri" başlıklı 7'nci maddesi kapsamında; çocuk hükümlülere, ana veya babasıyla veya vasisiyle ya da ana veya babasıyla birlikte kardeşiyle kurum ya da eklentilerinde ceza infaz kurumu personelinin yakın nezareti olmaksızın aile görüşmesi yaptırılabilir, şeklinde 2021 yılında yapılan değişikliklerle tavsiyenin yerine getirildiği anlaşılmıştır.</p>
<p>Kurum ziyaretinde gerek idareciler ve personel ile gerekse özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla gerçekleştirilen görüşmelerde tutuklu kalıp tahliye edilen yahut da cezası infaz edilip salıverilen çocukların önemli bir çoğunluğunun belirli bir süre sonunda tekrar suç işleyerek ceza infaz kurumuna geldikleri</p>	<p><i>ADALET BAKANLIĞI</i></p> <p><i>Tespit Edilememiştir.</i></p>	

anlaşılmıştır. Bu sonucu doğuran en önemli faktörlerin çocuğun parçalanmış yahut suç profili yüksek bir aileye sahip olması, yaşadığı mahalle vb. ortamların çocuğu suça sürüklediği, çocuğun kendisi ve ailesinin eğitim seviyesinin düşük olması başta olmak üzere içinde yaşadığı aile, toplum, eğitim gibi unsurların bulunduğu görülmüştür. Bu sebeple çocukların suça sürüklenmesinin önlenmesi adına Sincan Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu yönetimi tarafından da önerilen Adalet Bakanlığı, Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşların çocuğun üstün yararını ve sağlıklı gelişimini gözeterek çocuğu gözlemlemesi, ruhsal ve bedensel gelişimini takip etmesi, destek vermesi, infazı gerçekleştikten sonra topluma kazandırılması ve yeniden suça sürüklenmesini önleyecek bütüncül bir politikanın elzem olduğu anlaşılmıştır. Böylesi bir politikanın geliştirilebilmesi adına İzmir Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporundaki tavsiye tekrarlanmakta (İzmir Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporu, para. 86) ve BM Çocuk Hakları Sözleşmesinin 3'üncü ve 4'üncü maddeleri doğrultusunda Adalet Bakanlığı ile ilgili diğer kurum ve kuruluşların görüş alışverişinde ve çalışmalarda bulunması.

C. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

68. 2019 yılında gerçekleştirilen ziyarete ilişkin olarak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu tarafından kabul edilen 2019/12 sayılı raporda yer verilen tavsiyelerden kısmen uygulanmış olan tavsiyenin tam olarak uygulanması gerekmektedir.

69. Kurum içerisinde ani müdahale odası önü ve mahkûm kabul kısmının giriş ve çıkışında kamera olmaması ve özellikle ünite içerisindeki oda kapılarının arkasındaki kör noktaların giderilmesi amacıyla ilgili alanlara kamera yerleştirilmesi tekiden,

70. Kurumda yumuşak oda kullanımının son çare olarak uygulanması, uygulanması durumunda ise odanın çok kısa sürelerde kullanılması, böyle bir tedbirin etkilerinden kurtulmaları için çocuklara psiko-sosyal destek hizmeti sunulması ve kayıt defterlerinin düzenli şekilde tutulması,⁴

71. Kuruma girişte yapılan aramalarda kullanılmak üzere tek kullanımlık önlüklerin bulundurulması,

72. Kurumda tercüman olmaması sebebiyle yabancı uyruklu çocuklarla iletişim kurmada sıkıntılar ortaya çıkabildiği için Kurumda yabancı dil bilen personel varsa tercümanlık hizmetlerini yürütmede yardımcı olması,

73. Kurumun çocuklara yönelik hizmet sunması ve personelin genelinin hassas gruplara yaklaşım konusunda herhangi bir eğitim almadığı belirtildiğinden personelin hizmet içi eğitim müfredatına hassas gruplara yönelik muamele konusunun dâhil edilmesi ve eğitimlerin devamlılığının sağlanması,⁵

74. Kurumdaki televizyon kanallarına TRT EBA'nın eklenmesi ve kanal güncellemelerinin yapılması,

75. Kurum tarafından çocuklara haklarını ve sorumluluklarını anlayacakları seviyede belirten belge verilmekle birlikte görüşme yapılan çocukların çoğunun hakları konusunda bilgi sahibi olmadığı ve haklarını bilenlerin ise diğer çocuklar aracılığı ile öğrendiği anlaşıldığından

⁴ CPT, Ceza mevzuatı uyarınca özgürlüklerinden yoksun bırakılan çocuklar (18 yaşından küçük gençler), CPT/Inf (2015)1-part, 2015, para. 128-129.

⁵ Avrupa Cezaevi Kuralları (Rec(2006)2-rev) Kural 81.1: "Personele, göreve başlamadan önce genel ve özel görevleri konusunda bir eğitim verilmeli ve düzenlenen teorik ve uygulamalı sınavları geçmeleri istenmelidir." BM Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları), Kural 75.3: "Cezaevi idaresi, göreve başladıktan sonra ve kariyerleri boyunca personelin bilgi ve mesleki yeterliliğini sürdürmek ve geliştirmek için, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin kesintisiz olarak sürdürülmesini sağlar."

özellikle aile görüşü başta olmak üzere çocuklara bilgi verilmesi ve faydalanmaları konusunda gerekli özverinin gösterilmesi,

2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

76. 2019 yılında gerçekleştirilen ziyarete ilişkin olarak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu tarafından kabul edilen 2019/12 sayılı raporda yer verilen tavsiyelerden henüz uygulanmamış veya kısmen uygulanmış olanların tam olarak uygulanması gerekmektedir.

77. Kurumda grup lideri başta olmak üzere İdare tarafından ihtiyaç duyulduğu belirtilen (para. 33) personel talebinin karşılanmasına yönelik gerekli çalışmalarda bulunulması tekiden,⁶

78. Kurumda tutulan çocukların geçmiş sağlık kayıtlarına erişim sağlanması ve bu çerçevede muayene işlemlerinin yürütülmesi amacıyla Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının sistemlerinin entegre olması için gerekli çalışmalarda bulunulması,

79. Kurumda tercüman olmaması sebebiyle yabancı uyruklu çocuklarla iletişim kurmada sıkıntılar ortaya çıkarabildiği için Kuruma tercüman görevlendirilmesi için gerekli işlemlerin başlatılması,

3. Sincan Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye

80. Kurumdaki eğitsel, sosyal, kültürel, mesleki ve sportif faaliyet sayısının artırılması ve yeni kursların açılması için öğretmen ihtiyacının giderilmesi,⁷

⁶ CPT 11. Genel Rapor'dan alıntı [CPT/Inf (2001) 16]: “Personel sayısının düşük olması ve/veya mahpuslarla doğrudan temas kurma imkanlarını azaltan personel sistemleri, olumlu ilişkiler kurulmasını engellemektedir; ayrıca genel olarak hem personel, hem de mahpuslar için daha güvensiz bir ortam oluşmasına neden olmaktadır. Personel sayısının yetersiz olduğu durumlarda, söz konusu kurumda temel güvenlik ve yönetim düzeyinin tutturulabilmesi için oldukça fazla mesai yapılması gerekebileceği de unutulmamalıdır. Bunun sonucu olarak personelin stres düzeyi aşırı artabilir ve personel gereğinden hızlı yorulabilir, bu durum da herhangi bir cezaevi ortamında zaten bulunan gerilimi artırabilir.”

⁷ BM Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları), Kural 105: “Mahpusların zihinsel ve bedensel yararı için bütün hapisanelerde boş zaman değerlendirme ve kültürel etkinlikler düzenlenir.” CPT Standartları 47’nci paragraf: “Tatminkâr bir faaliyet programı (çalışma, eğitim, spor, vs.), mahkûmların iyiliği açısından çok önemlidir. Bu durum ister hüküm giymiş, ister mahkemeye çıkmayı bekleyen kişilerin bulunduğu bütün kurumlar için geçerlidir. CPT, birçok tutukevindeki faaliyetlerin çok kısıtlı olduğunu gözlemlemiştir. Özellikle mahkûmların sık sık değiştiği bu tür kurumlarda düzenli faaliyetlerin düzenlenmesi kolay bir mesele değildir. Açıkçası, hüküm giymiş mahkûmların bulunduğu kurumlarda hedeflenen türden bireye yönelik programların geliştirilmesi söz konusu olamaz.”

4. Ankara Barosuna Yönelik Tavsiye

81. Kurumdaki çocukların baro tarafından atanan avukatlarla görüşmesinin sağlanması ve bu konuda takibin yapılması,
hususları tavsiye edilmektedir.